

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ**

ΣΕ Β΄ ΕΛΑΣΣΟΝΑ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, στις 3 Νοεμβρίου 2021, με την εξής σύνθεση: Ιωάννης Σαρμάς, Πρόεδρος, Μαρία Βλαχάκη, Αγγελική Μαυρουδή και Ασημίνα Σαντοριναίου, Αντιπρόεδροι, Κωνσταντίνα Ζώη, Δέσποινα Καββαδία - Κωνσταντάρα, Γεωργία Τζομάκα, Βιργινία Σκεύη, Αγγελική Πανουτσακοπούλου, Αργυρώ Μαυρομμάτη, Ευαγγελία Σεραφή, Ιωάννα Ρούλια και Γεώργιος Παπαϊσιδώρου, Σύμβουλοι. Γραμματέας η Ελένη Αυγουστόγλου.

Γενικός Επίτροπος Επικρατείας: Αντώνιος Νικητάκης, Επίτροπος Επικρατείας, κωλυομένης της Γενικής Επιτροπής της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, Χρυσούλας Καραμαδούκη.

Για να δικάσει την από ... (ΑΒΔ ...) αίτηση του Ελληνικού Δημοσίου, που εκπροσωπείται νόμιμα από τον Υπουργό Οικονομικών, ο οποίος παραστάθηκε διά του Νομικού Συμβούλου του Κράτους Νικολάου Καραγιώργη,

κατά του ... ο οποίος εμφανίστηκε αυτοπροσώπως στο ακροατήριο.

Με την αίτηση αυτή ζητείται η αναίρεση της ... απόφασης του ΙΙ Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Το νπδδ με την επωνυμία «Ηλεκτρονικός Εθνικός Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης» (e-ΕΦΚΑ), που εκπροσωπείται νόμιμα από τον Διοικητή αυτού, παραστάθηκε διά του Νομικού Συμβούλου του Κράτους Νικολάου Καραγιώργη.

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε το Δικαστήριο άκουσε:

Τον εκπρόσωπο του Ελληνικού Δημοσίου και του e-ΕΦΚΑ, ο οποίος ζήτησε την παραδοχή της αίτησης. Και

Τον Επίτροπο της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ο οποίος ανέπτυξε προφορικά την από 3.11.2021 έγγραφη γνώμη του και πρότεινε την απόρριψη της αίτησης.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το Δικαστήριο συνήλθε, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 295 παρ. 2 του ν. 4700/2020, σε διαδικτυακή τηλεδιάσκεψη, που διενεργήθηκε μέσω της επίσημης κρατικής πλατφόρμας e:Presence.gov.gr, με τη συμμετοχή των Δικαστών που έλαβαν μέρος στη συζήτηση της υπόθεσης, εκτός από τη Σύμβουλο Δέσποινα Καββαδία - Κωνσταντάρα που είχε κώλυμα και τον Σύμβουλο Γεώργιο Παπαϊσιδώρου που αποχώρησε από τη διάσκεψη (άρθρα 293 παρ. 3 του ν. 4700/2020 και 18 παρ. 5 του ν. 4820/2021).

**Άκουσε την εισήγηση της Συμβούλου Ιωάννας Ρούλια και
Αφού σκέφθηκε κατά τον νόμο
Αποφάσισε τα εξής:**

1. Για την άσκηση της κρινόμενης αίτησης αναίρεσης δεν απαιτείται η καταβολή παραβόλου (άρθρο 308 παράγραφος 3 της Δικονομίας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ήτοι του νόμου 4700/2020, Α' 127/29.6.2020, που ίσχυε, σύμφωνα με το άρθρο 357 παράγραφος 1 αυτού, κατά τον χρόνο κατάθεσης της αίτησης, βλ. και ΕλΣυν Ολ. 1640, 2495/2020 κ.ά.).

2. Η αίτηση αυτή έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα και νομότυπα. Επομένως, είναι τυπικά δεκτή και πρέπει να ερευνηθεί περαιτέρω ως προς τη βασιμότητα των λόγων της. Η πρόοδος της δίκης δεν κωλύεται από τη δικονομική απουσία του μη παρασταθέντος με πληρεξούσιο δικηγόρο αναιρεσιβλήτου, ο οποίος εμφανίστηκε στο ακροατήριο και ζήτησε τη συζήτηση της υπόθεσης (άρθρα 34 παράγραφος 1, 225 παράγραφοι 2 και 3, 228, 349 παράγραφος 1 και 357 παράγραφος 1 του νόμου 4700/2020).

3. Με την αίτηση αυτή, ζητείται η αναίρεση της ... οριστικής απόφασης του Π Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Με την απόφαση αυτή, κατά μερική παραδοχή της από ... (ΑΒΔ ...) αγωγής του αναιρεσιβλήτου, πολιτικού συνταξιούχου, πρώην δικαστικού λειτουργού (Συμβούλου του Ελεγκτικού Συνεδρίου), υποχρεώθηκε το Ελληνικό Δημόσιο να καταβάλει σε αυτόν, νομιμοτόκως από την επίδοση της αγωγής, το ποσό των 45.638,25 ευρώ, κατά τις διατάξεις του άρθρου 105 του Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικα, προς αποκατάσταση της ισόποσης ζημίας που αυτός υπέστη από την παράνομη παρακράτηση από τη σύνταξή του της Ειδικής Εισφοράς Αλληλεγγύης (ΕΑΣ), σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 38 του ν. 3863/2010 και 11 του ν. 3865/2010, όπως τροποποιήθηκαν με τις διατάξεις των άρθρων 44 παρ. 10 του ν. 3986/2011 και 2 παρ. 13 του ν. 4002/2011, για το χρονικό διάστημα από 1.1.2012 έως 31.12.2016.

4. Με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση κρίθηκε ειδικότερα ότι η ανωτέρω γενόμενη παρακράτηση στις συντάξιμες αποδοχές του αναιρεσιβλήτου είναι μη

νόμιμη, καθόσον οι ανωτέρω διατάξεις, κατά το μέρος που προβλέπουν την επιβάρυνση των συντάξεων του Δημοσίου με την Εισφορά Αλληλεγγύης Συνταξιούχων, είναι ανίσχυρες ως αντίθετες προς τις ρυθμίσεις των άρθρων 2 παράγραφος 1, 4 παράγραφοι 1 και 5, 5 παράγραφος 1, 22 παράγραφος 5 και 25 παράγραφος 1 του Συντάγματος και τις από αυτά απορρέουσες συνταγματικές αρχές.

5. Με τον πρώτο λόγο αναίρεσης προβάλλεται ότι κατά παράβαση ουσιαστικού δικονομικού τύπου και δη κατά παράβαση της διάταξης του άρθρου 108Α παράγραφοι 1 εδ. β' και 2 του προεδρικού διατάγματος 1225/1981, το Τμήμα δεν ανέστειλε την εκδίκαση της από ... αγωγής του αναιρεσιβλήτου, αν και υποχρεούτο προς τούτο, καθόσον στην επίδικη υπόθεση εγείρεται όμοιο νομικό ζήτημα με εκείνο για το οποίο, με την 278/2019 απόφαση του ΙΙΙ Τμήματος του Δικαστηρίου, είχε υποβληθεί και εκκρεμούσε ενώπιον της Ολομέλειας αυτού προδικαστικό ερώτημα.

6. Το Δικαστήριο επισημαίνει ότι αντικείμενο του αναφερομένου στη σκέψη 6 προδικαστικού ερωτήματος ήταν η διατήρηση ή μη της κρίσης της 244/2017 απόφασης της Ολομέλειας του Δικαστηρίου περί αντίθεσης της κατ' άρθρα 38 του νόμου 3863/2010 και 11 του νόμου 3865/2010, όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν, Εισφοράς Αλληλεγγύης των συνταξιούχων του Δημοσίου με το Σύνταγμα, μετά την ένταξη της κατηγορίας αυτής συνταξιούχων στον Ενιαίο Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης του νόμου 4387/2016, ήτοι από 1.1.2017 και εφεξής.

7. Το Δικαστήριο διαπιστώνει, περαιτέρω, ότι το εγερθέν ενώπιον του δικάσαντος Τμήματος νομικό θέμα αφορά το όλως διάφορο και ήδη επιλυθέν με την 244/2017 απόφαση της Ολομέλειας ζήτημα της συμβατότητας με το Σύνταγμα της παρακράτησης Εισφοράς Αλληλεγγύης από τη σύνταξη του αναιρεσιβλήτου πολιτικού συνταξιούχου, για διάστημα πρότερο της ένταξης της κατηγορίας αυτής στον Ενιαίο Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης, και συγκεκριμένα για το χρονικό διάστημα από 1.1.2012 έως 31.12.2016.

8. Με βάση όσα εκτέθηκαν στις σκέψεις 6 και 7, το Δικαστήριο κρίνει ότι στην υπό κρίση υπόθεση δεν συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις υποχρεωτικής αναστολής της εκδίκασης της ένδικης υπόθεσης κατ' άρθρο 108Α του προεδρικού διατάγματος 1225/1981. Επομένως, κατ' ορθή εφαρμογή των διατάξεων αυτών, το δικάσαν Τμήμα δεν προέβη σε αναστολή της εκδίκασης της από ... αγωγής του αναιρεσιβλήτου, ο δε περί του αντιθέτου προβαλλόμενος πρώτος λόγος αναίρεσης είναι απορριπτέος ως αβάσιμος (βλ. ΕλΣυν Ολ. 1821/2021, 466, 467 και 468/2022).

9. Με τον δεύτερο λόγο αναίρεσης προβάλλεται ότι κατ' εσφαλμένη ερμηνεία και πλημμελή εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 88 παράγραφος 2, 8, 26, 93, 94, 98 και 100 του Συντάγματος και των διατάξεων του νόμου 3038/2002, από τις οποίες απορρέει η υποχρέωση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, εφόσον το

νομικό ζήτημα που τίθεται ενώπιόν του έχει επιλυθεί από το κατά το άρθρο 88 του Συντάγματος Ειδικό Δικαστήριο, να μην αποστεί από τη δοθείσα από το εν λόγω δικαστήριο νομική λύση, το δικάσαν Τμήμα ήχθη σε κρίση περί της αντισυνταγματικότητας της παρακράτησης της Εισφοράς Αλληλεγγύης Συνταξιούχων στη σύνταξη του αναιρεσιβλήτου πρώην δικαστικού λειτουργού, παρά το γεγονός ότι με την 164/2015 απόφαση του Ειδικού Δικαστηρίου, που εκδόθηκε επί αγωγής χήρας συνταξιούχου δικαστικού λειτουργού, είχε κριθεί, μεταξύ άλλων, ότι η επιβολή της εν λόγω εισφοράς, η οποία αποτελεί τμήμα ενός ευρύτερου προγράμματος δημοσιονομικής προσαρμογής, δεν υπερβαίνει το αναγκαίο μέτρο και είναι συμβατή με το Σύνταγμα, εν όψει και του οριακού ελέγχου, στον οποίο υπόκειται η εκτίμηση του νομοθέτη ως προς τα ληπτέα μέτρα για την αντιμετώπιση της διαπιστωθείσας από αυτόν κρίσιμης δημοσιονομικής κατάστασης.

10. Σύμφωνα με το άρθρο 98 παράγραφος 1 περ. στ' του Συντάγματος, οι αναφεύμενες από την απονομή συντάξεων δημόσιων λειτουργών, υπαλλήλων και στρατιωτικών διαφορές, ανεξαρτήτως του είδους της προσβολής του δικαιώματος και του δικονομικού μέσου διά του οποίου άγονται ενώπιον της δικαιοσύνης, που αφορούν τόσο την ύπαρξη του συνταξιοδοτικού δικαιώματος όσο και την έκταση των οικονομικών του αποτελεσμάτων, ανήκουν στην ειδική αποκλειστική δικαιοδοσία του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Αποκλείεται δε η κρίση άλλων δικαστηρίων επί των εν λόγω θεμάτων, ευθέως ή παρεμπιπτόντως (βλ. ΑΕΔ 4/2001, 3, 4/2002, 1/2004, ΕλΣυν Ολ. 2261/2009, 484/2018).

11. Με το από 6.4.2001 Ψήφισμα της Ζ' Αναθεωρητικής Βουλής των Ελλήνων (Α' 87) αντικαταστάθηκε η παράγραφος 2 του άρθρου 88 του Συντάγματος ως εξής: «Οι αποδοχές των δικαστικών λειτουργών είναι ανάλογες με το λειτούργημά τους. Τα σχετικά με τη βαθμολογική και μισθολογική τους εξέλιξη και με την κατάστασή τους γενικά καθορίζονται με ειδικούς νόμους. Κατά παρέκκλιση από τα άρθρα 94, 95 και 98, διαφορές σχετικά με τις κάθε είδους αποδοχές και τις συντάξεις των δικαστικών λειτουργών και εφόσον η επίλυση των σχετικών νομικών ζητημάτων μπορεί να επηρεάσει τη μισθολογική, συνταξιοδοτική ή φορολογική κατάσταση ευρύτερου κύκλου προσώπων, εκδικάζονται από το ειδικό δικαστήριο του άρθρου 99. Το δικαστήριο στις περιπτώσεις αυτές συγκροτείται με τη συμμετοχή ενός επιπλέον τακτικού καθηγητή και ενός επιπλέον δικηγόρου, όπως νόμος ορίζει. (...)». Ο νόμος 3038/2002 «Για την επίλυση των διαφορών του άρθρου 88 παρ[άγραφος] 2 του Συντάγματος και άλλες διατάξεις» (Α' 180), που εκδόθηκε σε εκτέλεση της ανωτέρω συνταγματικής διάταξης, ορίζει τα εξής: (i) Στο άρθρο 4: «Στο Ειδικό Δικαστήριο που προβλέπεται με το άρθρο 88 παρ[άγραφος] 2 του Συντάγματος υπάγονται οι διαφορές που αναφέρονται σε κάθε είδους αποδοχές και συντάξεις των δικαστικών λειτουργών και του κύριου προσωπικού του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, εφόσον η επίλυση των σχετικών νομικών ζητημάτων μπορεί να

επηρεάσει τη μισθολογική, συνταξιοδοτική ή φορολογική κατάσταση ευρύτερου κύκλου προσώπων». (ii) Στο άρθρο 5: «1. Το Ειδικό Δικαστήριο εάν κρίνει ότι δεν έχει δικαιοδοσία παραπέμπει την υπόθεση στο αρμόδιο τακτικό διοικητικό δικαστήριο ή το Ελεγκτικό Συνέδριο. Η παραπεμπτική απόφαση είναι δεσμευτική για το δικαστήριο στο οποίο γίνεται η παραπομπή. 2. Το τακτικό διοικητικό δικαστήριο ή το Ελεγκτικό Συνέδριο, εάν κρίνει ότι στη διαφορά που έχει εισαχθεί απευθείας σε αυτό ανακύπτουν νομικά ζητήματα, η επίλυση των οποίων μπορεί να επηρεάσει τη μισθολογική, συνταξιοδοτική ή φορολογική κατάσταση ευρύτερου κύκλου προσώπων, παραπέμπει τη διαφορά αυτή στο Ειδικό Δικαστήριο. (...)». (iii) Στο άρθρο 13: «Οι διατάξεις του Κεφαλαίου Α' του νόμου αυτού εφαρμόζονται στα ένδικα βοηθήματα που ασκούνται μετά την έναρξη της ισχύος του».

12. Η αναφερόμενη στην προηγούμενη σκέψη διάταξη του άρθρου 88 παράγραφος 2 του Συντάγματος που θεσπίζει τη δικαιοδοσία ειδικού δικαστηρίου προς επίλυση νομικών ζητημάτων σχετικών με τις συντάξεις των δικαστικών λειτουργών είναι στενώς ερμηνευτέα ως εισάγουσα εξαίρεση από τον γενικό κανόνα της δικαιοδοσίας επί των συνταξιοδοτικών διαφορών του Ελεγκτικού Συνεδρίου (άρθρο 98 παράγραφος 1 εδάφιο στ' του Συντάγματος). Ενόψει τούτου, ως επίλυση νομικού ζητήματος σχετικού με τις συντάξεις των δικαστικών λειτουργών, νοείται μόνον η επίλυση ζητήματος που άπτεται του ειδικού συνταξιοδοτικού καθεστώτος των συνταξιούχων δικαστικών λειτουργών και όχι άλλων νομικών ζητημάτων που αφορούν μεν τους εν λόγω συνταξιούχους, αφορούν, ωστόσο, συγχρόνως και για τον ίδιο λόγο και άλλες κατηγορίες συνταξιούχων (βλ αποφάσεις του Ειδικού Δικαστηρίου του άρθρου 88 του Συντάγματος 2/2018, 173/2019, πρβλ. αποφάσεις του ιδίου Δικαστηρίου 8/2013, 35/2014 και ΣτΕ 1823/2020).

13. Το νομικό ζήτημα που επιλύθηκε με την 164/2015 απόφαση του Ειδικού Δικαστηρίου του άρθρου 88 παράγραφος 2 του Συντάγματος αφορά αποκλειστικώς τη συμβατότητα της επίμαχης Εισφοράς Αλληλεγγύης με τις ειδικές συνταγματικές εγγυήσεις για την προσωπική και λειτουργική ανεξαρτησία των δικαστικών λειτουργών και τη συνακόλουθη ιδιαίτερη συνταξιοδοτική μεταχείριση που επιφυλάσσει το Σύνταγμα στους λειτουργούς αυτούς, η οποία τους διασφαλίζει ένα ποσοστό σταθερής αναλογίας έναντι του μισθού των εν ενεργεία δικαστικών λειτουργών, εν όψει και των αιτιάσεων που είχαν αχθεί ενώπιόν του και της περιορισμένης δικαιοδοσίας του.

14. Το ζήτημα που εγέρθηκε ενώπιον του δικάσαντος Τμήματος αφορά, όπως εκτέθηκε και στις σκέψεις 4, 5 και 8, τη συμβατότητα με το Σύνταγμα της επιβολής της εν λόγω Εισφοράς στις συντάξεις του Δημοσίου εν γένει για το από 1.1.2012 έως 31.12.2016 χρονικό διάστημα, ως μέτρου διαρθρωτικού και δημοσιονομικού χαρακτήρα, όπως, άλλωστε, είχε κριθεί και με τη 244/2017 απόφαση της Ολομέλειας του Δικαστηρίου. Καθόσον το ανωτέρω ζήτημα δεν

αφορά μόνον τους δικαστικούς λειτουργούς, αλλά αδιακρίτως τους συνταξιούχους του Δημοσίου, με την ασκηθείσα δε αγωγή δεν έγινε επίκληση της δικαστικής ιδιότητας, την οποία ο αναιρεσίβλητος έφερε ενόσω ήταν στην ενέργεια (σκέψη ΙΙ, σελ. 2 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης), ούτε προβλήθηκαν λόγοι σχετικοί με το ιδιαίτερο μισθολογικό και συνταξιοδοτικό καθεστώς των δικαστικών λειτουργών (σχ. το παραδεκτώς επισκοπούμενο δικόγραφο της από ... αγωγής), το δικάσαν Τμήμα δεν δεσμευόταν για τον σχηματισμό της κρίσης του από τα κριθέντα με την ως άνω απόφαση του Ειδικού Δικαστηρίου. Επομένως, ο δεύτερος λόγος ανάιρεσης, με τον οποίο υποστηρίζονται τα αντίθετα, είναι απορριπτέος ως αβάσιμος (βλ. ΕλΣυν Ολ. 1821/2021, 466, 467 και 468/2022).

15. Το Δικαστήριο διευκρινίζει στο σημείο αυτό ότι, όταν αποφαινεται σε περιπτώσεις ως αυτή που περιγράφηκε στην προηγούμενη σκέψη, ασκεί πρωτογενή εκ του Συντάγματος δικαιοδοσία επί της σχετικώς κρινόμενης από αυτό συνταξιοδοτικής διαφοράς, έστω και αν η διαφορά αφορά σύνταξη εκ δικαστικής υπηρεσίας. Αντίθετα, ασκεί παρακολουθηματική δικαιοδοσία σε σχέση με αυτή του Ειδικού Δικαστηρίου του άρθρου 88 του Συντάγματος, όταν το Δικαστήριο δικάζει αφού προηγουμένως έχει επιληφθεί το εν λόγω ειδικό δικαστήριο αποφανθέν όμως επί ζητήματος που αφορά δικαστικό λειτουργό λόγω ειδικώς της ιδιότητάς του αυτής και μόνον. Στην κρινόμενη υπόθεση, σύμφωνα με την ανωτέρω διάκριση, η αναιρεσιβαλλομένη άσκηση πρωτογενή εκ του Συντάγματος συνταξιοδοτική δικαιοδοσία, και όχι παρακολουθηματική ως υπολαμβάνουν οι αναιρεσείοντες (βλ. ΕλΣυν Ολ. 466, 467 και 468/2022).

16. Με τον τρίτο λόγο ανάιρεσης προβάλλεται, κατ' εκτίμηση, ότι κατ' εσφαλμένη ερμηνεία και πλημμελή εφαρμογή των διατάξεων του νόμου 4387/2016, σε συνδυασμό με εκείνες των άρθρων 38 του νόμου 3863/2010 και 11 του νόμου 3865/2010, όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν, το δικάσαν Τμήμα έκρινε ότι η σε βάρος της σύνταξης του αναιρεσιβλήτου επιβολή της επίμαχης Εισφοράς αντίκειται στις διατάξεις των άρθρων 4 παράγραφοι 1 και 5, 22 παράγραφος 5 και 25 παράγραφος 1 του Συντάγματος και τις απορρέουσες από αυτές συνταγματικές αρχές. Κατά τους ισχυρισμούς του αναιρεσείοντος, με την ένταξη, από 1.1.2017, των δημοσίων λειτουργών, υπαλλήλων και στρατιωτικών στον Ενιαίο Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης οι συνταξιούχοι του Δημοσίου κατέστησαν «αναδρομικά ευθέως ωφελούμενοι» του ειδικού λογαριασμού της επίμαχης Εισφοράς και του κοινωνικοασφαλιστικού συστήματος, με συνέπεια να αίρονται αναδρομικά, ήτοι και για διάστημα πρότερο της 1.1.2017, τα κριθέντα με την 244/2017 απόφαση της Ολομελείας.

17. Η Εισφορά Αλληλεγγύης Συνταξιούχων θεσπίστηκε στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης του συνταξιοδοτικού συστήματος που επιχειρήθηκε με τον νόμο 3863/2010 «Νέο Ασφαλιστικό Σύστημα και συναφείς διατάξεις, ρυθμίσεις στις εργασιακές σχέσεις» (Α' 115), προς τον σκοπό της μείωσης της συνταξιοδοτικής δαπάνης και της τιθάσευσης του έως τότε «άμετρα» διογκούμενου «ταμειακού

ανοίγματος» του συστήματος αυτού. Επρόκειτο δε για ειδικού προορισμού επιβάρυνση, το προϊόν της οποίας ορίστηκε να κατατίθεται σε ειδικό λογαριασμό του Ασφαλιστικού Κεφαλαίου Αλληλεγγύης Γενεών από τον οποίον θα καλύπτονταν ελλείμματα των κλάδων κύριας ασφάλισης των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης. Αρχικώς προβλέφθηκε (άρθρο 38 παράγραφος 7 του νόμου 3863/2010) ότι τα ποσά του ειδικού αυτού λογαριασμού θα μεταφέρονταν, μετά την 1^η.1.2015, στο Ασφαλιστικό Κεφάλαιο Αλληλεγγύης Γενεών, ως έσοδο του Κεφαλαίου, στη συνέχεια, όμως, η ημερομηνία μεταβλήθηκε και ορίστηκε ότι η μεταφορά θα γινόταν από 1.1.2019 (άρθρο 29 του νόμου 4325/15, Α' 47). Ο ανωτέρω χαρακτήρας της Εισφοράς Αλληλεγγύης Συνταξιούχων, ως επιβάρυνση ειδικού προορισμού, δεν αλλοιώθηκε ουσιωδώς από τη μετέπειτα καθιερωθείσα, αρχικώς με τον νόμο 4024/2011, Α' 226, (άρθρο 2 παράγραφος 9) και εν συνεχεία με τους νόμους 4052/2012, Α' 41, (άρθρο 138 παράγραφος Β' υποπαράγραφος 1) και 4075/2012, Α' 89, (άρθρο 30), δυνατότητα διάθεσης μέρους του προϊόντος από την παρακράτηση της Εισφοράς αυτής για την υλοποίηση του Προγράμματος της κατ' οίκον Φροντίδας Συνταξιούχων (ΕλΣυν Ολ. 244/2017).

18. Πολύ ευρύτερης στόχευσης, σε σχέση με εκείνη του νόμου 3863/2010, ήταν η μεταρρύθμιση στην οποία απέβλεψε ο νόμος 4387/2016 «Ενιαίο Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλειας - Μεταρρύθμιση ασφαλιστικού - συνταξιοδοτικού συστήματος (...)» (Α' 85), με τον οποίο θεσπίστηκε «ενιαίο σύστημα κοινωνικής ασφάλειας» και μεταρρυθμίστηκε το «ασφαλιστικό - συνταξιοδοτικό σύστημα». Με τη θέσπιση του νόμου αυτού, που τέθηκε σε ισχύ ενόσω η Εισφορά Αλληλεγγύης Συνταξιούχων εξακολουθούσε να παρακρατείται προς τον σκοπό της κάλυψης των τρεχόντων ελλειμμάτων των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης, όπως προκύπτει από την εισηγητική του έκθεση και τις συνοδεύουσες αυτήν εκθέσεις, ο νομοθέτης θεωρούσε βέβαιες, ως αποτέλεσμα της εφαρμογής των διατάξεων του νόμου αυτού, το μεν για την οργανωτική ενοποίηση των συνταξιοδοτικών εν γένει φορέων, το δε για την ουσιαστική διαρρύθμιση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος, τόσο τη σε βάθος χρόνου αυτάρκεια του ενιαίου φορέα, όσο και την ευθύς εξ αρχής αποκλιμάκωση των ελλειμμάτων του συνταξιοδοτικού συστήματος. Όμως, από τις συνοδευτικές εκθέσεις του νόμου 4387/2016 δεν προκύπτει η καθ' οιονδήποτε τρόπο ενσωμάτωση και αξιοποίηση της Εισφοράς Αλληλεγγύης Συνταξιούχων (η οποία συνέχισε να παρακρατείται, όπως ακριβώς, σε τελείως διαφορετικές συνθήκες, είχε αρχικώς προβλεφθεί, προοριζόμενη πλέον, μετά τη σύσταση του Ενιαίου Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης και έως τις 31.12.2018, για την κάλυψη των ελλειμμάτων του τελευταίου), ως μεταβατικού, μέχρι τις 31.12.2018, μέσου χρηματοδότησης του συνταξιοδοτικού κεφαλαίου, ούτε η εκτίμηση των αναγκών χρηματοδότησης του συνταξιοδοτικού ελλείμματος, για τις οποίες διατίθετο η Εισφορά. Επιπλέον, δεν τεκμηριώνεται η παρακράτηση της εν λόγω Εισφοράς ειδικώς σε βάρος της υπό το προηγούμενο καθεστώς επιλεγείσας κατηγορίας και η συμβατότητά της με την αρχή της αναλογικότητας. Επομένως, η

παρακράτηση της Εισφοράς αυτής από τις συντάξεις των δημοσίων λειτουργών και υπαλλήλων για τη χρηματοδότηση του ελλείμματος του συνταξιοδοτικού κεφαλαίου, και μετά την ένταξη της ειδικής αυτής κατηγορίας (βλ. ΕλΣυν Ολ. 2020/2020 ιδίως σκέψεις 118, 119, 127, 138-141) στον Ενιαίο Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης έως τις 31.12.2018, δεν εντάχθηκε συνεκτικά στη μεταρρύθμιση του νόμου 4387/2016 και, ως εκ τούτου, όπως έχει κριθεί για το προϊσχύσαν καθεστώς με τη 244/2017 απόφαση της Ολομέλειας, η εν λόγω Εισφορά εξακολουθεί, έως 31.12.2018, να αντίκειται στην αρχή της ισότητας ενώπιον του νόμου και της ισότητας στα δημόσια βάρη (άρθρα 4 παράγραφοι 1 και 5 και 25 παράγραφος 4 του Συντάγματος), καθώς και στην αρχή της αναλογικότητας (άρθρο 25 παράγραφος 1 του Συντάγματος).

19. Με την αναιρεσιβαλλομένη απόφαση, με την οποία υιοθετήθηκαν οι σκέψεις της 244/2017 απόφασης της Ολομέλειας του Δικαστηρίου, έγινε δεκτό ότι οι διατάξεις των άρθρων 38 του νόμου 3863/2010 και 11 του νόμου 3865/2010, όπως τροποποιήθηκαν με τις διατάξεις των άρθρων 44 παράγραφος 10 του νόμου 3986/2011 και 2 παράγραφος 13 του νόμου 4002/2011, κατά το μέρος που προβλέπουν την επιβάρυνση με την Εισφορά Αλληλεγγύης Συνταξιούχων των συντάξεων του Δημοσίου, είναι ανίσχυρες και μη εφαρμοστέες ως αντίθετες προς τις ρυθμίσεις των άρθρων 4 παράγραφοι 1 και 5, 22 παράγραφος 5 και 25 παράγραφος 1 του Συντάγματος και τις από αυτά απορρέουσες συνταγματικές αρχές της ισότητας στα δημόσια βάρη, της ασφάλειας δικαίου, της προβλεψιμότητας, της προστατευόμενης εμπιστοσύνης και της αναλογικότητας. Με βάση τις νομικές αυτές παραδοχές το δικάσαν Τμήμα έκρινε ότι οι γενόμενες παρακρατήσεις στις συντάξιμες αποδοχές του αναιρεσίβλητου, κατά το χρονικό διάστημα από 1.1.2012 έως 31.12.2016, βάσει των ανωτέρω ανίσχυρων διατάξεων, είναι μη νόμιμες.

20. Ενόψει αυτών, ορθώς κρίθηκε με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση ότι η επιβολή της επίμαχης Εισφοράς σε βάρος της σύνταξης του αναιρεσίβλητου πολιτικού συνταξιούχου, κατά το χρονικό διάστημα από 1.1.2012 έως 31.12.2016, ήτοι για διάστημα πρότερο της σύστασης του Ενιαίου Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης και της ένταξης των συνταξιούχων του Δημοσίου στον νέο αυτόν Φορέα, είναι μη νόμιμη ως αντίθετη στις αναφερόμενες στην προηγούμενη σκέψη συνταγματικές διατάξεις και αρχές.

21. Ο ειδικότερος ισχυρισμός του αναιρεσειόντος ότι οι εν λόγω συνταξιούχοι κατέστησαν «αναδρομικά ευθέως ωφελούμενοι» του ειδικού λογαριασμού της επίδικης Εισφοράς και του νέου κοινωνικοασφαλιστικού συστήματος, προβάλλεται αβασίμως. Και τούτο διότι οι ανωτέρω συνταξιούχοι του Δημοσίου, ως κατηγορία διακριτή και μη υπαχθείσα σε καθεστώς κοινωνικής ασφάλισης δεν κατέστησαν αναδρομικώς ωφελούμενοι της επίμαχης εισφοράς, η επιβολή της οποίας, προοριζόμενη για την κάλυψη ελλειμμάτων των κλάδων κύριας ασφάλισης των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης παρέμεινε έως 31.12.2018

αντισυνταγματική καθόσον, αν και μέχρι της ημερομηνίας αυτής απέβλεπε στους ίδιους σκοπούς με τον ν. 4387/2016, με τον οποίο θεσπίστηκε ριζική μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού συστήματος, δια του εκ βάθρων υπολογισμού της βιωσιμότητας αυτού, εν τούτοις, όπως εκτέθηκε στις σκέψεις 18 και 19, δεν εντάχθηκε συνεκτικά σε αυτό, έτσι ώστε είναι αδύνατον έστω και στοιχειωδώς να δικαιολογηθεί η παράτασή της. Ως εκ τούτου, στην ένδικη υπόθεση δεν ανατρέπονται οι νομικές παραδοχές της 244/2017 απόφασης της Ολομελείας και ο τρίτος λόγος αναίρεσης, με τον οποίο υποστηρίζονται τα αντίθετα, πρέπει να απορριφθεί (βλ. ΕλΣυν Ολ. 1821/2021, 466, 467 και 468/2022).

22. Κατ' ακολουθίαν των προεκτεθέντων, η κρινόμενη αίτηση αναίρεσης πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της.

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την αίτηση του Ελληνικού Δημοσίου για αναίρεση της ... απόφασης του Π Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε με τηλεδιάσκεψη, στις 29 Ιουνίου 2022.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ	Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΑΡΜΑΣ	ΙΩΑΝΝΑ ΡΟΥΛΙΑ
Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ	
ΕΛΕΝΗ ΑΥΓΟΥΣΤΟΓΛΟΥ	

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση, στις 2 Νοεμβρίου 2022.

(βλ. πρακτικό δημοσίευσης με όμοια ημερομηνία).

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ	Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΑΡΜΑΣ	ΕΛΕΝΗ ΑΥΓΟΥΣΤΟΓΛΟΥ